

még a legmakacsabb koponyákba bebörtönzött agyvelők korlátotság-bilincseit is leszaggatja, hogy kifeszeljék belőlük az elplezett rejtelmek nyitjára rábukkanó értelem!...

Jó, szeretőszívű és okos lesz tőle a világ mindenütt, ahová betáncol a verőfényes mosoly, éltető napsugár!... A jó Isten mosolya...

Fecskék

Villásfarku kedves fecske,
Vártunk téged szívrepesve.
Csakhogy itt vagy újra már!
Rád a szemek vígan néznek,
Vár a puha, meleg fészek
S a zöldelő szép határ.

Mit adhatunk mi tenéked?
Csak kis fészek-menedéket,
Amott az eresz alatt.
Nincs itt tenger, pompás pálma,
Csak szívünk, mely hozzád száll ma,
S pár sovány bogár-falat.

Merre jártál? Messze Délen,
Hol minden fény a zord télen,
Hol nincsenek fellegek.
De visszahoz mégis szíved,
S a kis árva, magyar sziget,
Ezt te mindig felleled.

Kedves fecskénk, maradj itten,
Erősíts meg a szent hitben;
Lesz még másképp valaha!
Ragyogja be álmainkat
Dalod, amely el-elringat,
Te, Istennek madara!

Feleki Sándor.

Mire tanít a föld?

Sokan azt mondják, semmire, hiszen a föld nem tud beszélni. Pedig dehogyan nem tud, kérdezzétek csak és értsetek meg a szavát.

Nézzétek csak: először is megtanít gondolkodni. Látjuk, milyen szép rendben folyik a földön minden. Mikor a hó elolvad s a tavaszi első napsugár enyhe melege végigcsókolja a völgyet és halmot, megjelenik az első virág. A bokor alján az első ibolya, a vizek mentén az első lilium. Megjelenik a villásfarku fecske is a ház eresze alatt. Visszajön a kelepelő, piros esőru, hosszú lábu gölya is, ez a mi kedves barátunk s kitatarozgatja ősszel elhagyott fészekét. Vidám lesz a határ a szántóvető emberek zajától, a madarak énekétől.

Azután elkövetkezik a nyár is. Lassankint aranyárgává lesz a kalász; enyhe szellő úgy libegteti, mint a tenger habjait, csakugy hullámozgatja belé. Zizeg, beszélget, mintha hívna az embert; arasatok le, készen vagyok, megértem. És a határ ismét megélnékül; jövő-menő emberek, szekerek zaja veri föl csendes, mélységes álmából. Megvillan a kasza a forró napsugár tüzében; megriadt fürjek pity-palattya hallatszik és a megrebbent pacsirta ég felé

repül, — menekül. S néhány nap mulva keresztekben áll a termés, az ember reménysége, esztendőre való kenyere. Csak a kukorica áll még a lábán, de az ő halálát is elhozza az ős.

Az ős, ez a nagy tékozló is elérkezik aztán. Ami szépséget és áldást meghozott és idáig a lábán hagyott a nyár, letarolja az ős mind egy szálig. A fecske, gólya s az erdő, mező többi szárnyas lakója elmenekülnek hervasztó szele elől. Elrepülnek messze tájra, melegebb hazába, hogy tavaszig vissza ne jöjjenek. A kukorica szára kupokba kerül, a termést meg elnyeli a góré. A fákról is leszedik az érett gyümölcsöt, a szőlőhegyeken és kertekben vidám nótaszónál szüretelnek. Pár hét mulva aztán csend borul a tájra. A fák levelei megsárgulnak, lehullanak s betakar-gatják a pihenni készülő földet.

Közeledik a tél. Előre küldi előőrseit fegyverhordozóit, szál-láscsinálóit: a szelet, a deret, havas esőt, meg a ködöt. Mikor aztán ezek minden falevelet leráztak már a fákról s az itt maradt madarak énekét bánatosra változtatták, mikor a medvét bekergették odvába s a téli álmat ráparancsolták szeméire, előjön maga is nagy mogorván, megrázza bozontos szakállát s hull a hó, hull szépen, fehérén, nagy pelyhekben, betakarja a földet, el-takar rajta minden fűszálat, minden életet s a vidámságot egész tavaszig számüzi onnan.

Ilyen a föld élete az esztendő négy szakában. Ó, gondolkozza-tok csak, micsoda rend, micsoda nagy törvény van ebben. Ez így megy mindig, esztendőről-esztendőre, sőt a világ kezdete óta, s így lesz mindig, az időknek végéig. Látjátok, így tanít meg a föld, a maga esztendei életével — gondolkozni: — gondolkozni azon, hogy mi lehet ennek az oka, mi lehet az eredete s ki lehet a kormányzója? És amikor így gondolkozni megtanít a föld, ugyanakkor megtanít imádkozni is...

Igen, imádkozni. Tudtok-e ti szívetek szerint imádkozni? Ha nem, figyeljétek csak meg a földet s a természet örök szép rend-jét, azok megtanítanak az imádságra, imádkozni abban a leg-szebb, legpompásabb templomban, a természetben, az erdőn, bér-cen, mezőn, tengeren. Annak a nagy pontosságnak, amellyel az esztendő szakaszai egymást fölváltják, okának kell lennie, mind-ennek oka, kezdete pedig az Isten, a nagy Alkotó, a nagy Ren-dező, a nagy Törvényhozó, a nagy Megtartó és Gondviselő. Róla beszél a rend, a pompa, a kis virág, a madárdal, a hólepel, meg a téli nagy csöndesség. Róla szólnak a fellegek, amikor megdör-dül közöttük a vakító villám, róla beszél a háborgó tenger, a to-ronymagasra csapódó hullámok, meg a csöndes kis nyári tó is. Mindenütt felséges a föld s mindenütt hatalmas és csodálatos a jó Isten műve. Hogyne imádná Őt az ember, mikor a föld lép-ten-nyomon csak Róla, csak az Ő gondviseléséről szól és erejéről beszél!

De megtanít a föld rendre, munkára is. Minden ál-lat dolgozik, tétlenül, dologtalanul nem él egyik sem. És milyen

rendben, milyen egyformán csinálnak mindent. A kis méhecske sejtjei mindig egyformán hat oldaluak, a hangya földalatti birodalma mindig egyformán van berendezve. És hogyan dolgoznak? Egyik segíti a másikat. Ott van a hangya. Belekapaszkodik egy nagy kenyérmorzzába, mely sokkal nagyobb és súlyosabb is, mint ő maga. Cipeli, huzza-vonja; a másik meg oda fut és segít neki. Egyesült erővel többre haladnak. Nézzétek a fecskét; apró sárgolyókból készíti fészket. Kora reggeltől késő estig ketten dolgoznak s a szorgalmas munka megteremti gyümölcsét, mert kicsiből lesz a nagy. Vagy nézzétek meg a verebet. Rossz gyermekek lesztek a fészket s ime, már a másikat készíti s nem pihen meg addig, amíg készen nincs vele. S milyen szép minden munkájuk! Nem zugolódnak, mint az ember, hanem végzi mindegyik a maga dolgát; nem bántja egymást, mint az ember, hanem segít a másiknak. Maga a föld is dolgozik. Minden növénynek hűségesen kiszolgáltatta a tápláló, fenntartó és fejlesztő nedvességet s mindenkinek olyannal szolgál, amilyen annak éppen szüksége, sohasem zavarja össze, szépen, csendesen, de folytonosan, éjjel és nappal végzi nagy kötelességét. Megtanít a föld dolgozni, csak figyeljétek rá, s hallgassátok meg szavát!

És megtanít a föld szeretni is. Különösen hangzik? Mégis így van: a föld szeret is. Lássátok, minden kincsét, minden erejét oda adja a növényeknek, pedig mi hasznát látja? Semmit. Az ember mindezt elveszi tőle s ráadásul még ekevassal hasogatja föl a hátát.

De tanulhattok a földtől önzetlenséget, türelmet, reménységet és szeretetet is. Ezt is megtanulhatjátok a földtől. Hiszen látjátok, hogy az emberért van minden: az emberért, aki a teremtés koronája? Így mondják... És mégis, mégis miért van az, hogy olyan sok ember méltatlan ennyi sok áldásra! És mégis az ember viseli ezt a címet: a teremtés koronája. Miért az önzés, a gyűlölség, a harag, a munkátlanság hát ezen a földön, amelytől pedig csak szépet és jót, nemeset tanulhatunk? Amely annyi áldást ad nekünk s amely örökké csak szépre, csak gyönyörűsége tanít bennünket?!

Gyermekeim, legyetek mindenkor méltók a jó Isten ezernyi áldására s hálával emlegessétek az Ő hozzánk való jóságát, nagy szeretetét, örök gondviselését, hogy valóban méltók legyetek ez áldásokra! És — tanuljatok a földtől, — hiszen tanulni tőle olyan könnyű és olyan nagyon szép dolog!

